

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут

1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

на тему: **ГЕНЕЗИС І ПРАКТИКА ОЛІМПІЗМУ В
СУЧАСНІЙ ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ТА СПОРТІ**

Виконав: студент групи 6541м Малиновський М.С.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук,
доцент Болотникова Т.Г.

Рецензент: кандидат медичних наук, доцент
Марцінковський І.Б.

Актуальність дослідження. Олімпійська проблематика, зокрема її історико-філософські, соціологічні, культурологічні аспекти – неосяжне поле для наукових досліджень. Різні підходи до цієї проблеми не виключають, а навпаки, доповнюють, збагачують один одного на шляху більш поглибленого вивчення та осмислення складної, багатоаспектної олімпійської проблематики.

Сьогодні соціальний престиж та популярність спортсменів іноді перевершують престиж представників мистецтва, науки, літератури. Олімпійські ігри, чемпіонати та кубки світу, інші змагання привертають увагу мільйонів людей. Видатні спортсмени стають кумирами. Проте, можна констатувати (і підтвердженням цьому можуть бути численні дослідження), що перетворення олімпійського спорту на індустрію видовищ і розваг завдає непоправної шкоди розвитку олімпійського руху, порушуючи його принципи і руйнуючи саму олімпійську ідею.

Розвиток олімпійської ідеї в сучасному світі має йти шляхом відродження олімпійської філософії античного світу за рахунок панування ідеології прав людини та пріоритету загальнолюдських цінностей. Сучасна соціокультурна ситуація, проблеми, з якими стикається олімпійський рух, вимагає не послабити, а посилити гуманістичну спрямованість олімпізму.

Мета кваліфікаційної роботи – дослідження соціально-історичних умов та факторів олімпійського руху.

Завдання кваліфікаційної роботи:

1. З'ясувати історичні передумови становлення олімпійського руху за доби античності та відродження олімпізму наприкінці XIX-початку XX століття.
2. Проаналізувати практику міжнародного спорту в рамках концепції сучасного олімпійського руху.
3. Дослідити та систематизувати основні фактори, що визначають повноту та характер реалізації гуманістичного потенціалу олімпійського руху.
4. Визначити основні напрями, форми та засоби підвищення культурної та гуманістичної цінності олімпійського руху.

Об'єкт дослідження – олімпізм як явище фізичної культури та спорту.

Предмет дослідження – особливості розвитку олімпійського руху як явища сучасної фізичної культури та спорту.

Методи, які були використанні кваліфікаційні роботи:

- теоретичні (пошуково-евристичний, бібліографічний, історіографічний, історико-генетичний, логіко-історичний та концептуально-порівняльний аналіз, узагальнення, синтез);
- емпіричні (вивчення документів, верифікація інформації).

Наукова новизна полягає в тому, що проведене наукове дослідження дозволило визначити ґенезу відродження та розвитку олімпійського руху в Новий час, обґрунтувати положення про суперечливий характер олімпізму, що полягає, з одного боку, у наявності його величезного гуманістичного потенціалу, з іншого боку – широкого кола негативних явищ: прагнення до перемоги за будь-яку ціну, навіть за рахунок порушення моральності, заподіяння шкоди здоров'ю; спорту у вузькокорисливих політичних цілях тощо; висвітлити гуманістичну цінність міжнародного спорту та визначити її основні напрямки, форми та засоби.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що отримані, в результаті проведеного дослідження, результати та узагальнюючі висновки можуть бути використані для вирішення широкого кола актуальних практичних проблем гуманізації, підвищення духовно-моральної цінності олімпійського та спортивного руху в молодіжному середовищі.

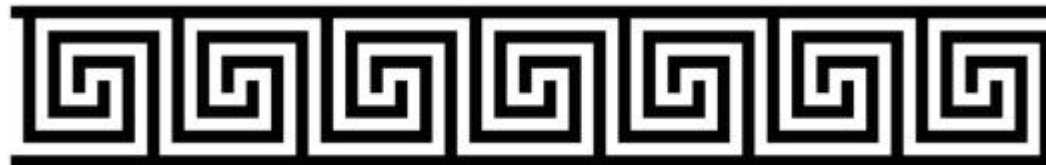

Робота складається із **вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.**

Робота написана українською мовою, загальний текст якої викладено на 56 сторінках, з яких 52 – основного тексту. У роботі використано 38 бібліографічних та архівних джерел.

Дослідження проводилось на базі **Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.**

Перший етап (жовтень 2023 р. – грудень 2023 р.) – вивчено та проведено аналіз і систематизацію сучасних даних спеціальної науково-методичної літератури, щодо відродження Олімпійських ігор. Сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет, завдання та методи дослідження.

Другий етап (лютий 2024 – вересень 2024 рр.) – проаналізовано практику міжнародного спорту в рамках концепції сучасного олімпійського руху; досліджені та систематизовані основні фактори, що визначають повноту та характер реалізації гуманістичного потенціалу олімпійського руху; визначено основні напрями, форми та засоби підвищення культурної та гуманістичної цінності олімпійського руху.

Третій етап (жовтень 2024 р. – листопад 2024 р.) – сформульовано висновки.

1. З'ясувавши історичні передумови становлення олімпійського руху за доби античності та сучасне відродження олімпізму можемо зазначити що, спортивні вправи були поширені у найдавніших народів. Стародавні греки вперше в історії людства не лише поставили, а й значною мірою вирішили питання про виховання людини, гармонійно розвиненої в інтелектуальному та фізичному відношенні. Олімпійські ігри зайняли визначне місце у житті давніх греків, в еллінській культурі та античної цивілізації загалом. Про це говорить безпрецедентний факт – їхнє безперервне проведення протягом дванадцяти століть (з VIII ст. до н.е. по IV н.е.), а визначальні принципи, філософія, ритуали античного олімпізму були сповнені гуманістичним змістом, високою моральністю та інтелектуальним потенціалом, що сприяло не тільки становленню античної цивілізації, а й формуванню загальнолюдських цінностей, що стали основою світової культури.

Олімпійські ігри, які виникли наприкінці XIX ст. стали новими спортивними змаганнями, новими Іграми, які принципово відмінні від олімпійських ігор давніх еллінів за змістом, масштабами, спрямованістю, цілям та завданнями, іншими значимим компонентам.

2. **Аналізуючи практику міжнародного спорту в рамках концепції сучасного олімпійського руху**, а також негативні явища у сучасному олімпійському русі можемо зазначити, що олімпійський рух в ХХ ст. перетворився на важливий чинник суспільного життя та культури, охопив усі країни та континенти, залучив до своєї орбіти сотні мільйонів людей.

Принципи та положення, сформульовані в Олімпійській хартії, з самого початку мали достатньою мірою гуманістичний, демократичний характер. Однак ці принципи тривалий час залишалися декларативними, оскільки не здійснювалися на практиці олімпійського руху:

- тривалий час у МОК панівними тенденціями були консервативні, що визначалось його складом (королі, султани, принци, лорди та інші);
- «холодна війна», антидемократизм, расизм;
- політичні провокації у спорті тощо.

Сьогодні, у третьому тисячолітті, зміни, що відбулися у світовій культурі, намічаються в нові тенденції (інтеграційні процеси, діалог культур, інформатизації суспільства).

Активізація спортивного життя з усією очевидністю показує взаємозв'язок олімпійського спорту з іншими сферами життєдіяльності людини, оскільки, з одного боку, всебічний розвиток фізичної культури, спорту можливий лише за умов загальнокультурного взаємообміну, в умовах мирного співробітництва, з іншого боку, фізична культура, спорт потрібні світові як засіб, що збагачує людство, як важливу зброю у боротьбі за взаєморозуміння, спілкування людей.

3. Висока соціальна, культурологічна, гуманістична місія Олімпійської тріади покликана служити зміцненню моральних підвалин світового співтовариства. Прямий обов'язок та висока відповідальність керівників міжнародного Олімпійського руху - лідерів МОКу, НОКів, МСФ - подбати, щоб у рамках Олімпійських ігор функціонувала така модель спорту, за якої шляхетні принципи чесного спортивного суперництва були б пріоритетними і шанувалися понад усе. Моральний імператив має стати неодмінною, визначальною умовою діяльності всіх ланок міжнародного Олімпійського руху. Гуманна суть спорту і в тому, що він народився й існує як унікальний спосіб максимального виявлення, неупередженого порівняння на об'єктивній основі та перманентного стимулювання найбільшого розвитку певних людських здібностей, досяжних можливостей індивіда. У сфері спорту, особливо у спорті вищих досягнень, виявляються, створюються та постійно оновлюються дедалі нові засоби та методи виховання діяльнісних здібностей, які згодом переносяться у масову практику.

4. Для сучасної цивілізації особливо важливим є впровадження в масову свідомість гуманістичних олімпійських ідеалів, здатних наповнити соціально значущим змістом різноманітні форми фізкультурно-спортивної активності різних демографічних груп і значно обмежити поширення утилітаристських, відпрацьованих, індивідуалістичних та асоціальних орієнтацій. Саме тому основними формами для реалізації гуманістичного потенціалу олімпійського руху нами були визначені:

- запровадження олімпійської освіти у систему середньої та вищої школи;
- розвиток інституалізованих форм олімпійського руху у вигляді олімпійських шкіл, олімпійських академій, олімпійських об'єднань;
- розвиток та активізація спортивно-гуманістичних рухів, близьких за своєю орієнтацією до ідей олімпізму.

Основними напрямками підвищення духовно-моральної цінності Олімпізму вбачаємо: **підвищення рівня спортивно-гуманістичної освіченості суб'єктів міжнародного спорту, використання нових моделей організації міжнародних спортивних змагань та підготовки до них, які мають вищий (порівняно з традиційною моделлю) соціально-культурний, гуманістичний потенціал, гуманізацію суспільства в цілому.**

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

